

ESTHER MARTÍNEZ GARCIA

UNA ESTIMACIÓ DELS «SERVEIS I COMPETÈNCIES DE L'ESTAT» I LA CONTRIBUCIÓ DE CATALUNYA

FUNDACIÓ

JOSEP IRLA
Institut d'Estudis
Socioeconòmics

**UNA ESTIMACIÓ
DELS «SERVEIS I COMPETÈNCIES DE L'ESTAT»
I LA CONTRIBUCIÓ A CATALUNYA**

Esther Martínez Garcia

Departament d'Economia de la Universitat de Girona

Novembre 2005

EDITA

FUNDACIÓ **JOSEP IRLA**
Institut d'Estudis
Socioeconòmics

© Esther Martínez Garcia, 2006

© d'aquesta edició, Fundació Josep Irla–Institut d'Estudis Socioeconòmics, 2006

c. Villarroel 45, entresòl. 08011 Barcelona

No és permesa la reproducció parcial o total d'aquest llibre, ni la seva incorporació a un sistema informàtic, ni la seva transmissió en cap forma ni per cap mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocopia, per gravació o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del *copyright*.

**UNA ESTIMACIÓ
DELS «SERVEIS I COMPETÈNCIES DE L'ESTAT»
I LA CONTRIBUCIÓ A CATALUNYA***

*La metodologia emprada en aquest treball es basa en l'estudi d'E. Martínez i M. Coldeforns (2003): «Una aproximación cuantitativa de las cargas del Estado y de las CCAA. Distribución de competencias y gasto efectuado», *Revista de Estudios Regionales*, núm. 66, pàg. 143-152.

ÍNDEX

1. Introducció	7
2. L'abast dels «Serveis i competències de l'Estat»: diverses aproximacions	9
3. Estimació dels «Serveis i competències de l'Estat»: mètode emprat	11
4. Resultats	
4.1 Estimació dels serveis i competències de l'Estat: global i per seccions pressupostàries	15
4.2 Detalls sobre els integrants de cada tipus de despesa de l'Estat	21
5. L'aportació de Catalunya al finançament dels serveis de l'Estat i les seves competències	23
6. Consideracions finals	29
7. Fonts d'informació emprades i referències	31
6. Resum executiu	33

I. INTRODUCCIÓ

El nou Estatut d'Autonomia de Catalunya aprovat recentment pel Parlament de Catalunya redefineix el marc de les relacions competencials entre l'Estat i la Generalitat de Catalunya i canvia el sistema fins ara vigent de finançament de la comunitat autònoma. El títol VI estableix les línies generals i bàsiques de les relacions financeres entre Catalunya i l'Estat, i concretament l'article 207 diu que «l'aportació catalana a les finances de l'Estat integra l'aportació a les despeses de l'Estat i l'aportació a la solidaritat...» i l'article 208 estableix que «una part dels rendiments dels impostos cedits a Catalunya s'atribueix a l'Estat per al finançament dels seus serveis i les seves competències».

En aquest marc, una qüestió fonamental és determinar l'abast «dels serveis i les competències de l'Estat», als quals Catalunya contribuirà a finançar-los. En aquest treball es realitza una aproximació quantitativa i qualitativa a aquests serveis i competències, a partir d'analitzar la despesa realitzada per l'Estat i diferenciar-ne aquella part que correspon a «les competències de l'Estat». A partir d'aquí, es poden aplicar els criteris que es considerin pertinents per a determinar-ne la proporció en la qual Catalunya contribuirà a finançar-los.

Hi ha, per tant, al nostre entendre, almenys dues qüestions que determinaran l'aportació de Catalunya:

- 1 Determinar quin és l'abast dels «serveis i les competències de l'Estat».
- 2 I sobre aquests, decidir quin ha de ser el criteri que ha d'informar la participació de Catalunya al seu finançament.

Aquest treball aborda principalment la primera de les qüestions, si bé també inclou a títol informatiu algunes simulacions dels resultats (imports) que s'obtindrien de la contribució de Catalunya aplicant diferents criteris.

2. L'ABAST DELS «SERVEIS I COMPETÈNCIES DE L'ESTAT»:

DIVERSES APROXIMACIONS

Aquesta qüestió no és totalment nova, ja que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya vigent ja diu en el seu article 45, en mencionar els criteris que es valoraran en compte per a negociar el percentatge de participació de Catalunya en els ingressos de l'Estat, que —entre d'altres— es tindrà en compte «la quantitat equivalent a l'aportació proporcional que correspongui a Catalunya, pels serveis i càrregues generals que l'Estat continuï assumint com a propis».

Hi ha al nostre entendre almenys quatre opcions per a identificar els serveis i les competències de l'Estat:

- 1 Una primera opció consisteix a buscar una norma o referent al sistema comparat, de distribució de competències entre l'Estat i les CCAA.
- 2 Una segona opció consisteix a quantificar les despeses que l'Estat realitza a Catalunya, i identificar-les amb les corresponents «als serveis prestats per l'Estat». Aquesta aproximació, però, pot incloure dins del còmput tant les despeses que l'Estat fa per competències pròpies, com aquelles que realitza per competències que corresponen a la comunitat autònoma i altres de compartides.
- 3 Una tercera opció és l'aproximació *cupò basc*; és a dir, aplicar la metodologia de la determinació del *cupò*, que es basa precisament a determinar les càrregues de l'Estat, per a després calcular l'aportació de la Comunitat Autònoma del País Basc al finançament d'aquestes càrregues. La metodologia del *cupò* determina un equivalent a nivell estatal de les competències transferides al País Basc; la diferència entre el total de despesa de l'Estat i l'equivalent autonòmic a nivell estatal és el càlcul de les càrregues de l'Estat, que és l'estimació que estem buscant. El resultat que se n'obté amb aquesta aproximació està molt condicionada per la determinació del minuend que correspon a la valoració del que serien les càrregues assumides per les comunitats autònomes, si totes tinguessin el mateix nivell competencial que el País Basc. Per aquesta mateixa raó, no es pot fer una anàlisi detallada de a quines partides del pressupost correspon la xifra calculada, perquè en realitat no prové d'una suma de partides reals existents en els pressupostos de l'Estat, sinó de la suma d'unes partides calculades en el moment de fer unes transferències (amb particularitats notables en el càlcul de les despeses en policia, sanitat i serveis socials) que es dedueixen d'un total, que és la despesa total del subsector Estat.

4 Una quarta opció, que és la seguida en aquest treball, consisteix a intentar determinar, a partir de la despesa que l'Estat efectua, quina part correspon exclusivament als seus serveis i competències, per a aplicar-li posteriorment els criteris que siguin adients per a determinar-ne l'aportació de Catalunya.

Dins d'aquesta opció, es poden emprar dues aproximacions:

A La primera consisteix a acceptar que el total determinat per Catalunya i les comunitats autònomes de règim comú en l'actual sistema de finançament són xifres definitives; per tant, i en conseqüència, en el pressupost de l'Estat es consignen només aquelles despeses que corresponen a l'exercici de les seves competències.

Per a calcular les «càrregues de l'Estat» caldria només restar del total del pressupost de l'Estat les partides corresponents als articles de les transferències a les comunitats autònomes. A aquesta xifra caldria fer dos tipus d'ajust per a obtenir la xifra que serviria de base a l'aportació de Catalunya:

a) Identificar les despeses de l'Estat en l'exercici de competències transferides a Catalunya però no transferides a totes les comunitats autònomes (com per exemple algunes funcions de la policia transferides als mossos d'esquadra).

b) Prendre en consideració el fet que mitjançant convenis o acords amb les comunitats autònomes, el Govern central finança efectivament algunes de les competències que exerceixen les comunitats autònomes, però que no es computen als articles dels capítols 4 i 7 de la despesa esmentats, sinó que es troben consignats en altres articles dels mateixos capítols (com subvencions a empreses privades per exemple) o altres capítols (com poden ser convenis per a realitzar algunes infraestructures).

Aquest darrer ajust, en tot cas, pot considerar-se discutible si s'accepta la premissa en què es basa aquesta primera opció de càlcul; és a dir, el que fa l'Estat mitjançant el seu pressupost, ho fa perquè és de la seva competència.

Aquesta opció no s'ha tingut en compte en aquest treball, ja que tal com es veurà en els resultats que s'obtenen d'aquest treball, hi ha moltes despeses que l'Estat realitza, que no són en competències, que li són exclusives i que, en tot cas, en el nou marc de finançament contingut en el nou Estatut d'autonomia caldria diferenciar.

B La segona aproximació, que és la seguida en aquest treball, consisteix a delimitar quina part de les despeses que actualment realitza l'Estat ho són en competències pròpies, i només per a aquestes, en principi, s'aplicaria l'article 208 «una part dels rendiments dels impostos cedits a Catalunya s'atribueix a l'Estat per al finançament dels seus serveis i les seves competències».

3. ESTIMACIÓ DELS «SERVEIS I COMPETÈNCIES DE L'ESTAT»: MÈTODE EMPRAT¹

Per a diferenciar aquests serveis i competències, s'ha procedit a buscar un referent que permeti diferenciar, del conjunt de despesa que realitza l'Estat, aquella part que correspon a competències pròpies, de la resta de despesa. El referent pel qual s'ha optat és la distribució de competències entre l'Estat i les CCAA que marca la Constitució Espanyola (CE d'ara en endavant) i l'Estatut d'autonomia de Catalunya vigent (EAC d'ara en endavant), així com la distribució *de facto* de competències entre l'Estat i la Generalitat. La CE estableix en els seus articles 148, 149 i 150 la distribució de competències entre l'Estat i les CCAA, i distingeix aquelles que són exclusives de l'Estat, les competències de les CCAA, d'aquelles que són assumides per les CCAA en els seus estatuts d'autonomia, les atribuïdes a l'Estat quan no han estat recollides en els estatuts d'autonomia, i les que l'Estat transfereix o delega a les CCAA en matèries que inicialment són de titularitat estatal. D'altra banda, l'EAC ens marca aquelles que Catalunya assumeix.

A partir d'aquesta distribució de competències, i agafant Catalunya com el referent, es distingeixen en aquest treball tres tipus de despesa realitzada per l'Estat²:

- Despesa de l'Estat: inclou les dues categories següents:
 - Grup ES (Estat): per competències pròpies de l'Estat.
 - Grup ET: per competències pròpies de l'Estat amb implicacions territorials importants.
- Despesa de la Comunitat Autònoma, grup A: les que corresponen clarament a competències de la CA (agafant Catalunya com a CA de referència).
- Grup C (compartides): per les quals el tipus d'informació disponible no permet identificar amb claredat si correspondrien a alguns dels altres tres grups, i/o generalment tenen un grau de competència compartida elevada, entre l'Estat i les CCAA —per exemple, per a ser desenvolupades per totes dues

¹ S'aplica el mètode contingut a E. Martínez y M. Colldeforns (2003): «Una aproximación cuantitativa de las cargas del Estado y de las CCAA. Distribución de competencias y gasto efectuado», *Revista de Estudios Regionales*, núm. 66, 2003, pàg. 143-152.

² Per a realitzar aquesta diferenciació s'ha comptat amb l'assessorament d'experts en finançament autonòmic i distribució de competències *de facto* entre l'Estat i la Generalitat de Catalunya.

administracions en funció dels interessos corresponents (cas de la funció estadística), o que han estat compartides *de facto* pel seu desenvolupament per part de l'Estat, des de l'inici del procés de transferències de competències a les CCAA—.

Per a determinar les càrregues que l'Estat continua assumint com a pròpies, només caldria considerar els programes dels grups ES i ET; el grup C de despesa requeriria una anàlisi més detallada.

L'obtenció dels imports de despesa corresponents a cada un dels grups s'obté a partir d'identificar, per a cada programa de despesa del pressupost de l'Estat —i, per tant, tenint en compte la naturalesa funcional i econòmica de la despesa i també el seu centre gestor—, si la despesa efectuada correspon a un grup o un altre.

Al marge d'això, es poden contemplar al menys dues aproximacions per a realitzar la classificació anterior de la despesa que efectua l'Estat:

- **Aproximació «Territori comú»:** és l'adoptada en aquest treball, en la qual l'Estat sempre manté una despesa superior que en l'aproximació alternativa *cupo basc*, ja que les competències de regulació, normativa bàsica, interès general i coordinació que la Constitució li atorga poden comportar la realització de despeses per competències que estiguin assumides per la CA (per exemple, en ensenyament).
- **Aproximació *cupo basc*:** aquesta aproximació resultaria en una delimitació més reduïda que l'anterior de les competències de l'Estat, ja que en tota competència assumida en exclusiva per la CA (per exemple, ensenyament) no tindria cap despesa per part de l'Estat, ni tan sols en els programes de direcció i/o coordinació de les polítiques públiques que la Constitució li atribueix.

En resum, de la metodologia seguida destaquem els següents elements, que s'han de tenir en compte a l'hora d'interpretar els resultats que se n'obtenen:

- 1 La determinació de les «despeses de l'Estat per competències exclusives» s'obté prenent com a referent la distribució de competències entre Estat i Generalitat que delimita la Constitució espanyola i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya ara vigent (a més de la distribució *de facto* de competències entre Estat i Generalitat). Aquest criteri resta subjectivitat, la qual cosa és positiva, però al mateix temps s'ha de tenir en compte que un canvi en la distribució de competències actual faria modificar els resultats que se n'obtenen, per exemple si la Generalitat assumeix més competències que les actuals.
- 2 Aquesta metodologia aporta informació especialment rellevant quant a les despeses que l'Estat realitza per competències exclusives, però deixa un conjunt important de despeses per competències compartides que requeririen una anàlisi més detallada. En tot cas, permet identificar diferents tipus de despesa i valorar per separat quina hauria de ser l'aportació de Catalunya.
- 3 Les despeses de l'Estat que s'identifiquen no són exclusivament les que l'Estat realitza a Catalunya, sinó en el conjunt de l'Estat espanyol i també a l'exterior. A aquestes s'aplicaran els criteris de participació de Catalunya.
- 4 A partir de determinar l'import de despesa efectuada per l'Estat en competències exclusives, es pot determinar l'aportació de Catalunya en el seu finançament, a partir de l'aplicació dels criteris que siguin adients. S'ha de tenir en compte però que aquests, i també la magnitud sobre la qual s'apliquin, no es poden considerar de manera aïllada, sinó englobats en el conjunt del sistema de finançament i l'aportació de Catalunya per tots els conceptes previstos.

5. L'estudi està limitat a les despeses efectuades pel subsector Estat. No inclou les transferències que realitza a la seguretat social, al sector públic empresarial del sector públic central, ni als seus organismes autònoms i ens. Tampoc no inclou la despesa efectuada per aquests integrants del sector públic central.
6. En l'anàlisi s'inclou exclusivament la despesa realitzada per l'Estat (any 2004), pels capítols 1, 2, 4, 6, 7. No s'inclou la despesa per la càrrega del deute (interessos i amortitzacions) que s'hauria de considerar i analitzar a part, ni tampoc per variacions d'actius financers.
7. Les xifres de despesa es refereixen a l'any 2004 en termes d'obligacions reconegudes.
8. S'opta per una «metodologia de règim comú» de finançament autonòmic a l'hora de considerar si un programa concret de despesa corresponia a les CCAA o bé a l'Estat; és a dir, si una competència és de la CA, es contempla que no ho sigui en totes les partides concretes de despesa, i se'n pot assignar una part a l'Estat (a diferència de la metodologia del tipus «règim foral», en la qual si una competència és atribuïda a la CA, ho és en tots els seus conceptes, inclosos p.e. els relatius a la «regulació general»).

4. RESULTATS

En aquest apartat s'ofereixen els resultats obtinguts emprant el mètode anteriorment descrit.

4.1 Estimació dels serveis i competències de l'Estat: global i per seccions pressupostàries

Al quadre següent es mostren els resultats obtinguts i es distingeixen entre els tres grups de despesa:

- Despesa de l'Estat: inclou les dues categories següents:
 - Grup ES (Estat): per competències pròpies de l'Estat.
 - Grup ET: per competències pròpies de l'Estat amb implicacions territorials importants.
 - Despesa de la Comunitat Autònoma, grup A: les que corresponen clarament a competències de la CA (agafant Catalunya com a CA de referència).
 - Grup C, compartides: per les quals el tipus d'informació disponible no permet identificar amb claredat si correspondrien a alguns dels altres tres grups, i/o generalment tenen un grau de competència compartida elevada entre l'Estat i les CCAA —per exemple, per a ser desenvolupades per les dues administracions en funció dels interessos respectius (cas de la funció estadística), o que han estat compartides *de facto* pel seu desenvolupament per part de l'Estat, des de l'inici del procés de transferències de competències a les CCAA—.

TOTAL ESTAT	38.089.251	42,83%
Estat «simple» (ES)	30.138.087	33,89%
Estat amb efectes territorials (ET)	7.951.164	8,94%
COMUNITAT AUTÒNOMA (A)	32.221.907	36,23%
INDETERMINAT (C)	18.614.358	20,93%
TOTAL ANALITZAT	88.925.516	100%

NO ANALITZABLE	caps. 3, 9, 8	59.222.194
	cap. 3	17.137.465
	cap. 9	36.873.990
	cap. 8	5.210.740
	Transf. internes, 800 x	10.012.685
	TOTAL	69.234.879

QUADRE I. TIPOLOGIA DE LA DESPESA

Milers d'Euros

Del total de despesa analitzada de l'any 2004, s'ha identificat com a realitzada per l'Estat en competències exclusives el 42,83%, mentre que les corresponents a les comunitats autònomes representen una mica més d'una tercera part (36,23%) i les compartides, el 20,93%. Així, doncs, l'aportació de Catalunya en concepte de finançament dels serveis i les competències de l'Estat s'hauria de determinar sobre una despesa que no arriba al 50% de la despesa actualment realitzada per l'Estat. Cal tenir sempre present però, que a aquesta conclusió s'hi arriba sempre que s'accepti la proposta de distribució de despesa per tipus de competència que s'ha fet en aquest treball, que recordem que es realitza a partir de la distribució de competències entre Estat i CA que estableix la Constitució i l'EAC vigent.

El quadre següent mostra la informació anterior, però agrupada per seccions pressupostàries (que en molt casos es corresponen amb ministeris i que indica quin és el centre gestor de la despesa). La informació identifica els centres gestors («seccions pressupostàries») que fan majoritàriament despesa del tipus ES, ET, A, o C, i aquells en els quals no hi ha cap grup o tipus de despesa que destaquï sobre els altres. Els imports són en milers d'euros.

4.1.1 Estimació dels serveis i competències de l'Estat: resum per seccions pressupostàries

A continuació es mostra la informació que distingeix per seccions pressupostàries el pressupost de l'Estat, (que en molts casos són ministeris o centres gestors de despesa), identifica cinc grups de seccions: en primer lloc, aquelles seccions que únicament fan despesa del tipus ES («estat simple»), és a dir, despesa per competències de l'Estat, sense implicacions territorials clares (quadre 2.1). A continuació, al quadre 2.2 es presenta la informació per les seccions que fan majoritàriament despesa del tipus ET; al quadre 2.3, per les seccions per les quals la despesa que realitzen és majoritàriament del tipus «A»; al quadre 2.4, les seccions amb despesa majoritàriament del tipus C (compartides); i per últim al quadre 2.5 es mostra la informació relativa a les seccions que fan diversos tipus de despesa però que cap no destaca, pels seus imports, sobre les altres.

En tots els quadres, excepte en el primer, es presenta l'import de despesa que fa cada secció en cada tipus de despesa. Al primer quadre tota la despesa que fan totes i cada una de les seccions pressupostàries és exclusivament del tipus ES.

Com es veu als quadres, quasi un 30% (28,86%) de la despesa analitzada correspon a 12 seccions pressupostàries (de les 28 existents als PGE) que realitzen despesa, les quals hem classificat en el grup ES de despeses per competències exclusives de l'Estat i que no es caracteritzen per tenir uns efectes territorials molt elevats. Aquestes seccions realitzen una part molt important del total de despesa que hem classificat com a ES, concretament un 85,16%.

D'altra banda, el 93,80% de la despesa del grup ET (per competències de l'Estat, i amb un fort component territorial) està concentrada en solament 3 seccions (ministeris de foment i de medi ambient, i el FCI) i responen principalment a accions relacionades amb infraestructures i desenvolupament econòmic.

Conjuntament, aquestes seccions esmentades dels grups ES i ET representen el 86,96% del total de despesa classificada com de competències exclusives de l'Estat (ES+ET).

El grup de despeses per competències corresponents a les CCAA (A) està constituït fonamentalment per les transferències a les CCAA per participació en els ingressos de l'Estat; és a dir, les despeses relacionades amb el sistema de finançament autonòmic, i a les CCLL per cooperació econòmica local. Per últim, en el grup C de despeses per competències compartides (i aquelles per les quals la informació disponible no permet identifica-les en cap dels grups anteriors), en destaquen les corresponents a seguretat ciutadana i similars del Ministeri de l'Interior, i per les transferències que l'Estat efectua a les CCLL per seu finançament (fonamentalment per participació en ingressos de l'Estat).

El conjunt de les 12 seccions següents realitzen el 85,16% de la totalitat de la despesa que hem classificat del tipus ES i un 28,86% del total de despesa analitzada.

		IMPORT (M€)	% S/DESPESA ES	% S/TOTAL DESPESA ANALITZADA
Secció 1	C.S.M. Rey	7.534	0,02%	0,01%
Secció 2	Cortes Generales	153.918	0,51%	0,17%
Secció 3	Tribunal de Cuentas	41.711	0,14%	0,05%
Secció 4	Tribunal Constitucional	15.181	0,05%	0,02%
Secció 5	Consejo Estado	8.226	0,03%	0,01%
Secció 8	C. G. Poder Judicial	52.383	0,17%	0,06%
Secció 25	Presidencia	127.705	0,42%	0,14%
	SUBTOTAL	406.659	1,35%	0,46%
Secció 31	Gastos diversos ministerios	1.620.158	5,38%	1,82%
Secció 14	Defensa	7.280.463	24,16%	8,19%
Secció 15	Hacienda	420.932	1,40%	0,47%
Secció 7	Clases pasivas	7.480.621	24,82%	8,41%
Secció 34	Rels. Financieras con la ue	8.455.465	28,06%	9,51%
	SUBTOTAL	25.257.638	83,81%	28,40%
	TOTAL D'AQUESTES SECCIONS	25.664.297	85,16%	28,86%

QUADRE 2.I. SECCIONS QUE NOMÉS FAN DESPESA DEL TIPUS «ES»

Les seccions que destaquen perquè realitzen imports importants de despesa del tipus ET són tres, que conjuntament realitzen el 10,67% del total de despesa analitzada i quasi la totalitat (93,80%) de la despesa classificada com a ET.

		TIPUS	IMPORT (M€)	% s/DESPESA	% s/TOTAL
		DE DESPESA		DE CADA GRUP	DESPESA ANALITZADA
Secció 17	Fomento	ES	733.495	2,43%	0,82%
		ET	5.484.921	68,98%	6,17%
		A	74.422	0,23%	0,08%
		C	642.028	3,45%	0,72%
		TOTAL	6.934.867		7,80%
Secció 33	FCI	ET	1.035.524	13,02%	1,16%
Secció 23	Medio Ambiente	ES	77.822	0,26%	0,09%
		ET	937.725	11,79%	1,05%
		A	282.651	0,88%	0,32%
		C	216.731	1,16%	0,24%
		TOTAL	1.514.929		1,70%
TOTAL DESPESA REALITZADA					
PER AQUESTES SECCIONS			9.485.320		10,67%
TOTAL DESPESA DE TIPUS «ET»					
REALITZADA PER AQUESTES SECCIONS			7.458.170	(93,80% de tota la despesa ET)	

QUADRE 2.2. SECCIONS QUE DESTAQUEN PER REALITZAR IMPORTS IMPORTANTS

DE DESPESA DEL TIPUS «ET» (ESTAT AMB EFECTES TERRITORIALS)

Els percentatges que apareixen als quadres sota l'epígraf «% s/despesa de cada grup» fan referència a la proporció que representa cada despesa dins del seu grup i pel conjunt de despesa de l'Estat analitzada, per exemple la secció 17, Ministeri de Foment, fa una despesa de 5.484.921 milers d'€ en despesa del grup ET, que representa el 68,98% del total de despesa de l'Estat del grup ET.

Com a secció amb una despesa important del tipus «A», trobem la secció 32, «Ens territorials», si bé també fa despesa del tipus c (compartida entre l'Estat i les CCAA). La despesa en competències de les comunitats autònomes —28.647.294 milers d'€— representa el 88,91% de tota la despesa del tipus A realitzada per l'Estat. La despesa que aquesta secció realitza en despesa del tipus c representa un import important, el 58,44% del total de despesa del tipus c realitzada per l'Estat. Aquesta part de despesa tipus c s'ha de tenir en compte pel quadre 2.4.

		TIPUS	IMPORT (M€)	% s/DESPESA	% s/TOTAL
		DE DESPESA		DE CADA GRUP	DESPESA ANALITZADA
Secció 32	Entes territoriales	E	0	0,00%	0,00%
		ET	8	0,00%	0,00%
		A	28.647.294	88,91%	32,21%
		C	10.877.320	58,44%	12,23%
		TOTAL	39.524.614		44,15%

QUADRE 2.3. SECCIONS AMB DESPESA DEL TIPUS «A» (COMUNITAT AUTÒNOMA) IMPORTANT

Les despeses que hem classificat com a compartides són realitzades principalment per dues seccions pressupostàries: la secció 32, «Ens territorials», i la secció 16, el Ministeri de l'Interior. Conjuntament fan una despesa que és aproximadament la meitat del total de despesa de l'Estat analitzada (50,92%), i la despesa del tipus c que realitzen és el 79,89% de tota la despesa de l'Estat classificada com a tipus c.

		TIPUS	IMPORT (M€)	% S/DESPESA	% S/TOTAL
		DE DESPESA		DE CADA GRUP	DESPESA ANALITZADA
Secció 16	Interior	E	1.000.156	3,32%	1,12%
		ET	0	0,00%	0,00%
		A	766.677	2,38%	0,86%
		C	3.993.721	21,46%	4,49%
		TOTAL	5.760.554		6,48%
Secció 32	Entes territoriales	E	0	0,00%	0,00%
		ET	8	0,00%	0,00%
		A	28.647.294	88,91%	32,21%
		C	10.877.320	58,44%	12,23%
		TOTAL	39.524.614		44,15%
TOTAL DESPESA REALITZADA					
PER AQUESTES SECCIONS			45.285.168		50,92%
TOTAL DESPESA DE TIPUS C					
REALITZADA PER AQUESTES SECCIONS			14.871.040	(79,89% de tota la despesa c)	

QUADRE 2.4. SECCIONS QUE DESTAQUEN PER REALITZAR IMPORTS IMPORTANTS DE DESPESA DEL TIPUS C (COMPARTIDES ENTRE L'ESTAT I LES CCAA)

		TIPUS	IMPORT (M€)	% S/DESPESA	% S/TOTAL
		DE DESPESA		DE CADA GRUP	DESPESA ANALITZADA
Secció 12	Asuntos Exteriores	E	606.419	2,01%	0,68%
		ET	0	0,00%	0,00%
		A	0	0,00%	0,00%
		C	28.779	0,15%	0,33%
		TOTAL	635.198		0,71%
Secció 13	Justícia	E	68.999	0,23%	0,08%
		ET	0	0,00%	0,00%
		A	1.069.211	3,32%	1,20%
		C	0	0,00%	0,00%
		TOTAL	1.138.210		1,28%
Secció 18	Educación, cultura, deporte	E	96.636	0,32%	0,11%
		ET	79.133	1,00%	0,09%
		A	562.050	1,74%	0,63%
		C	998.967	5,37%	1,12%
		TOTAL	1.736.785		1,95%
Secció 19	Trabajo y asuntos sociales	E	440.708	1,46%	0,50%
		ET	0	0,00%	0,00%
		A	25.819	0,08%	0,03%
		C	334.916	1,80%	0,38%
		TOTAL	801.443		0,90%
		TIPUS	IMPORT (M€)	% S/DESPESA	% S/TOTAL
		DE DESPESA		DE CADA GRUP	DESPESA ANALITZADA

Secció 20	Ciencia y tecnología	E	59.880	0,20%	0,07%
		ET	0	0,00%	0,00%
		A	0	0,00%	0,00%
		C	780.254	4,19%	0,88%
		TOTAL	840.135		0,94%
Secció 21	Agricultura, pesca y alimentación	E	100.063	0,33%	0,11%
		ET	79.477	1,00%	0,09%
		A	0	0,00%	0,00%
		C	550.438	2,96%	0,62%
		TOTAL	1.181.433		1,33%
Secció 22	AAPP	E	322.869	1,07%	0,36%
		ET	0	0,00%	0,00%
		A	159.517	0,50%	0,18%
		C	0	0,00%	0,00%
		TOTAL	482.387		0,54%
Secció 24	Economía	E	874.104	2,90%	0,98%
		ET	334.385	4,21%	0,38%
		A	39.536	0,12%	0,04%
		C	1.437.149		1,62%
		TOTAL	1.437.149		1,62%
Secció 26	Sanidad y Consumo	E	92.638	0,31%	0,10%
		ET	0	0,00%	0,00%
		A	143.274	0,44%	0,16%
		C	1.590	0,01%	0,00%
		TOTAL	237.502		0,27%
	«Publicaciones»	C	489	0,003%	0,00%
TOTAL DESPESA REALITZADA					
PER AQUESTES SECCIONS			8.490.730		9,55%

QUADRE 2.5. SECCIONS QUE NO DESTAQUEN PER REALITZAR CAP TIPUS DE DESPESA DE MAGNITUD RELLEVANT

Són diverses les seccions que fan diferents tipus de despesa, sense que cap d'elles no destaquí pels seus imports, sobre les altres; és a dir, les seccions d'aquest grup no són especialment rellevants en relació amb cap tipus de despesa i per tant no s'han inclòs en cap dels quadres anteriors. Conjuntament fan una despesa de 8.490.730 milers d'€, el 9,55% de tota la despesa de l'Estat analitzada.

A continuació s'ofereix una anàlisi més detallada de cada grup de despesa i els seus components.

4.2 Detalls sobre els integrants de cada tipus de despesa de l'Estat

a) **GRUP ES:** despeses per competències pròpies de l'Estat, sense implicacions territorials elevades.

En aquesta categoria s'inclouen les despeses realitzades per l'Estat per competències pròpies, vinculades a l'existència d'un govern (central) i les seves funcions més característiques (defensa, relacions financeres amb la Unió Europea...), els organismes constitucionals, etc. Concretament s'hi inclouen:

1. Per competències exclusives de l'Estat, així establert en la Constitució, i que corresponen al desenvolupament de l'Estat de dret i als organismes constitucionals, i la despesa en defensa. Per exemple, la Jefatura del Estado (programa IIIA), l'activitat legislativa (IIIB), el control constitucional (IIID), govern del poder judicial (I41A), formació del personal de les forces armades (215A), eleccions i partits polítics (463A).

2. Per competències exclusives de l'Estat, així establert constitucionalment, corresponents als serveis de coordinació, planificació, alta direcció, etc. pròpies d'un govern central en un estat descentralitzat, i les corresponents a les despeses vinculades a l'existència d'una administració central; també les de representació i acció a l'exterior. Per exemple, els programes següents: presidència del Govern (II2A), «alto asesoramiento del Estado» (II2B), direcció i organització de l'Administració pública (I21B), Administració perifèrica de l'Estat (I21E), control extern del sector públic (IIIC), coordinació i relacions financeres amb les CCAA i les CCLL (I24D i I24E), direcció i serveis generals del Ministeri d'Economia i Hisenda (611A), direcció i serveis generals d'Agricultura i de Sanitat (711A i 411A), previsió i política econòmica (612A), direcció i serveis generals d'Assumptes Exteriors (I31A), l'acció de l'Estat a l'exterior (I32A), transferències a la Unió Europea (921A), seguretat del trànsit marítim i vigilància costera (514A), educació a l'exterior (4221), infraestructures per a situacions de crisi (I26A), gestió del patrimoni de l'Estat (612F).

3. Per competències exclusives de l'Estat, així establert constitucionalment, que no han estat transferida a la CCAA, si bé podrien arribar a ser objecte de transferència, en tant que no responen als conceptes anteriors. S'inclouen en aquesta categoria, per exemple, els programes de despesa en direcció i serveis generals de la Seguretat Social i protecció social (311A), pensions no contributives i assistencials (3141), selecció i formació de judicatura (I41C), direcció i serveis generals de justícia (I41B).

Recordem que els imports més destacats de despesa corresponen a les despeses efectuades pel Ministeri de Defensa (8,19% del total de despesa analitzada de l'Estat i quasi una quarta part de la despesa del grup ES (24,16%), les pensions per classes passives (programa 314B, 24,82% de la despesa de grup ES), i les transferències corrents al pressupost de la Unió Europea (programa 921A, 28,06% de la despesa del grup ES). Conjuntament representen al voltant de $\frac{3}{4}$ parts de la despesa del grup ES.

Cal observar també com les despeses pels organismes constitucionals i de govern de l'Estat (Corts Generals, Tribunal de Comptes, el Consell General de Poder Judicial, el Tribunal Constitucional, el Consell d'Estat, Presidència, i la C.S.M el Rei) representen tan sols un 1,35% de la despesa del grup «ES, Estat» i només un 0,46% de la despesa de l'Estat analitzada.

b) **Grup ET:** per competències de l'Estat, amb incidència territorial elevada

Despeses que l'Estat efectua en competències pròpies que per la seva naturalesa tenen una dimensió territorial important i que en molts casos estan subjectes a una planificació plurianual. Entre els conceptes més abundants hi ha:

1. Infraestructures de carreteres amb el 37,18% del total d'aquest grup ET, composta per: I) la creació d'infraestructures de carreteres (513D, el 29,11%); i II) la conservació i explotació de carreteres (513E, 8,07%).

2. Les infraestructures hidràuliques, que representaven el 7,06% de la despesa del grup ET composta del programa (512A) de «gestió d'infraestructures i recursos hidràulics del Ministeri de Medi Ambient (Secció 23).

3. Infraestructures i transport ferroviari amb un total del 9,36% de la despesa composta per: I) el programa 513A «Infraestructura transport ferroviari», gestionat pel Ministeri de Foment, i que inclou entre d'altres les transferències als ens territorials, amb un 18,17% de la despesa ET, II) les «Subvencions i recolzament transport terrestre» (513B, de transferències corrents als ens territorials) amb un 13,63% de ET.

4. La Secció 33-FCI —les transferències de capital a les CCAA per FCI (911C), amb el 13,2% de la despesa del grup ET—.

Altres despeses incloses en aquest apartat són les corresponents a reconversió i reindustrialització, incentius regionals a la localització industrial, normativa i desenvolupament energètic, actuació a la costa del Ministeri de Medi Ambient, etc.

c) Grup A: per competències de les comunitats autònomes

En aquest grup de despeses s'inclouen les que realitza l'Estat en competències que han estat transferides a les comunitats autònomes (s'ha emprat Catalunya com a comunitat de referència en la delimitació de les competències transferides, per la qual cosa aquest tipus de despesa pot incloure aquelles que l'Estat realitza en les comunitats que no les han assumit). Aquestes despeses, que representen el 36% de la despesa de l'Estat analitzada, corresponen fonamentalment a les transferències als governs subcentrals, concretament a les CCAA per participació en els ingressos de l'Estat (i altres vinculades a la transferència de competències), i a les CCLL per cooperació econòmica local de l'Estat (s'integren respectivament a les seccions 32 (Ens territorials) i 22 (Ministeri d'Administracions Públiques) del pressupost de l'Estat, i representen respectivament el 88,91% i el 0,50% del total de despesa d'aquest grup «A»). Els altres integrants d'aquest grup de despesa representen imports menors.

d) Grup c: compartides.

En aquest grup, que representa el 21% de la despesa analitzada, s'inclouen les despeses que l'Estat efectua, que són també, o podrien ser en el seu cas, realitzades per les CCAA, bé siguin:

I) En matèries en les quals l'Estat no té competència exclusiva i que realitzen tant l'Estat com les CCAA, en funció dels seus interessos de cada un en el desenvolupament de les seves funcions. Corresponen a despeses en seguretat ciutadana i similars (18,73% de la despesa d'aquest subgrup), despeses vinculades a la política cultural (per exemple promoció del llibre i promoció cultural a l'exterior) i científica, estadístiques, promoció de l'empresa, etc.

II) Perquè, *de facto*, són competències que l'Estat està desenvolupant en virtut de les interpretacions que el Tribunal Constitucional ha anat realitzant en matèria de distribució de competències entre l'Estat i les CCAA que han possibilitat la seva realització per part de l'Estat, i/o per la disponibilitat de recursos i voluntat del Govern central per a realitzar-les, tot i que en molts casos la competència genèrica va ser transferida a la CA (per exemple, atenció als infants i ensenyament). El component quantitatiu principal són les despeses en les transferències a les CCLL (per PIE), amb el 57,83% del total del grup c. La resta corresponen a despeses en promoció i ajut a l'accés a l'habitatge, beques a estudiants, atenció a la infància i la família, altres serveis socials (per exemple turisme subvencionat de l'IMSERSO —programa 313L—), meteorologia, etc.

5. L'APORTACIÓ DE CATALUNYA AL FINANÇAMENT DELS SERVEIS DE L'ESTAT I LES SEVES COMPETÈNCIES

L'aportació de Catalunya que s'estableix al títol VI del nou Estatut, i concretament quan l'article 208 diu que «una part dels rendiments dels impostos cedits a Catalunya s'atribueix a l'Estat per al finançament dels seus serveis i les seves competències», és suficientment àmplia com per a englobar, al nostre entendre, diferents opcions i/o interpretacions. A més, cal afegir-hi el que estableix l'article 207, «l'aportació catalana a les finances de l'Estat integra l'aportació a les despeses de l'Estat i l'aportació a la solidaritat...». És a dir, sembla ser que la proposta del nou EAC és diferenciar dos tipus d'aportació de Catalunya a les finances de l'Estat, una que seria per al finançament de les seves competències i l'altra seria per a la solidaritat interterritorial. Les estimacions que presentem a continuació s'apliquen sobre els grups de despesa ES i ET, i en principi no inclouen el component de solidaritat interterritorial, si bé aquesta diferenciació no és del tot nítida.

En el marc d'una major autonomia financera de la CA i un augment competencial, podríem fer l'exercici d'assimilar les competències i serveis de l'Estat a què en aquest treball hem identificat com a les del grup ES i ET, és a dir, per competències de l'Estat, que no corresponen a la CA ni tampoc són compartides (ja que aquestes últimes serien objecte de transferència a la CA o, en el cas, d'exercir-se ja per part de la CA, seria menys clara l'aportació de Catalunya a seu finançament).

Per tant, podríem aplicar diferents criteris als imports de despesa ES i ET, per a determinar-ne l'aportació de Catalunya al seu finançament, tot tenint en compte que:

1. La diferenciació que s'ha efectuat entre les despeses ES, ET, A i C no respon a criteris exactes, ja que cal recordar que la distribució de competències entre l'Estat i les CCAA que realitza la Constitució i l'EAC, i la distribució *de facto*, no és a la pràctica, prou clara. Amés, la informació disponible i amb la qual s'ha treballat per a realitzar aquesta diferenciació, tot i que ha estat al nivell de desgloss més ampli possible (per programes, capítols de despesa i seccions pressupostàries del pressupost de despesa liquidada de l'Estat), tampoc no és suficientment completa com per a poder fer-ne una anàlisi molt més detallada que la ja efectuada.

2. S'ha utilitzat una aproximació de tipus «règim comú» per a assignar la despesa a l'Estat o a la CA (o al grup C en el seu cas), la qual cosa vol dir que els imports de despesa quantificats pel grup ES i ET són superiors que si s'utilitza la metodologia del *cupò*, segons la qual una competència transferida a la CA implica que no es computa cap concepte de despesa relacionada a l'Estat. En aquest treball sí que s'ha considerat la possibilitat que l'Estat en mantingui.

3. S'ha considerat la distribució actual de competències entre l'Estat i la CA, no aquella que es podria derivar d'una nova distribució de competències.

4. En qualsevol cas, la metodologia emprada permet fer els canvis oportuns en la identificació de les despeses dins d'un grup o un altre que permetin obtenir els imports de referència als quals aplicar el percentatge de participació de Catalunya.

Tot tenint present aquestes precaucions, a continuació s'ofereixen els resultats d'haver aplicat tres criteris per a obtenir unes xifres informatives sobre possibles aportacions de Catalunya: el criteri de població relativa, el criteri del PIB relatiu, i el criteri de territorialització de la despesa (o despesa efectuada a Catalunya). Cal dir, però, que per al criteri de despesa efectuada a Catalunya s'ha utilitzat la informació procedent de l'estudi de la balança fiscal de Catalunya amb l'Estat per l'any 1998³, ja que no es disposa d'aquesta informació per l'any 2004, amb els ajustos següents:

- Es considera exclusivament la despesa que l'Estat efectuava a l'interior d'Espanya. D'aquesta s'extreu la despesa de la secció 32 i el tram autonòmic de l'IRPF, és a dir, les despeses vinculades al finançament autonòmic i local, que en aquest estudi no s'inclouen en les despeses dels grups ES ni ET, sinó en l'A i C, és a dir, per competències de la comunitat autònoma i compartides. A l'esmentat estudi de balança fiscal s'estimà que de la despesa que l'Estat efectuava a l'interior, a Catalunya se n'efectuà un 12,62%; però un cop extretes les despeses pels conceptes esmentats, el percentatge es redueix al 7,99%, que és el percentatge que s'aplica al quadre següent⁴.
- Quant a la despesa efectuada a l'exterior de l'Estat espanyol, s'ha aplicat el criteri de població relativa per a valorar la contribució de Catalunya al seu finançament.

En aquest criteri de «despesa efectuada a Catalunya» s'ha de tenir en compte que en els estudis de balança fiscal dels anys 1998 i 2001, seguint el criteri «flux de fons», per l'estimació de despesa a Catalunya, havia partides de despesa realitzada per l'Estat per les quals s'imputava com a realitzada a Catalunya una part de la despesa —generalment emprant el criteri poblacional— per tal d'evitar subestimar la despesa que s'efectuava a Catalunya i que, en tot cas, en podrien resultar sobreestimacions. En sentit contrari, cal assenyalar que el criteri de despesa efectuada a Catalunya per determinar quina seria l'aportació de Catalunya al finançament de les despeses que en aquest treball hem definit de competència estatal, no preveu, i de fet exclou, que Catalunya contribueixi a finançar despeses de l'Estat que encara que no es realitzin a Catalunya. Aquestes, però, s'haurien evidentment de finançar (com exemple clar, la corresponent als organismes constitucionals).

3 Guillem López Casasnovas i Esther Martínez García (2000): *La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central (1995-1998)*, Institut d'Estudis Autonòmics, Barcelona.

4 S'exclou també la despesa en sanitat i serveis socials, que serien de competència autonòmica.

TIPUS DE DESPESA	IMPORT (€)	CRITERI D'APORTACIÓ	%	APORTACIÓ DE CATALUNYA	APORTACIÓ DE CATALUNYA EN % RESPECTE EL PIB DE CATALUNYA	% RESPECTE TOTS ELS TRIBUTS CREDITOS DE CATALUNYA ¹	% RESPECTE RECAPTACIÓ A CATALUNYA ANTERIOR DE DETERMINATS TRIBUTS ESTATALS CREDITOS A CATALUNYA ²	ÍDEM
ES	30.138.087.112	Població relativa	15,8%	4.761.817.764	3,03%	18,26%	21,12%	16,93%
ET	7.951.164.146			1.256.283.935	0,80%	4,82%	5,57%	4,47%
TOTAL (ES+ET)	38.089.251.258			6.018.101.699	3,83%	23,08%	26,69%	21,40%
		PIB Cat/PIB estatal	18,76%					
ES	30.138.087.112			5.653.844.215	3,60%	21,68%	25,07%	20,10%
ET	7.951.164.146			1.491.622.320	0,95%	5,72%	6,62%	5,30%
TOTAL (ES+ET)	38.089.251.258			7.145.466.535	4,55%	27,41%	31,69%	25,40%
1. ES SENSE EXTERIOR	20.024.165.098	Despesa a Catalunya	7,99%	1.599.930.791	1,02%	6,14%	7,10%	5,69%
2. ET SENSE EXTERIOR	7.800.666.649	Despesa a Catalunya	7,99%	623.273.265	0,40%	2,39%	2,76%	2,22%
3. TOTAL (ES+ET)								
SENSE EXTERIOR (1+2)	27.824.831.747	Despesa a Catalunya	7,99%	2.223.204.057	1,41%	8,53%	9,86%	7,90%
4. DESPESA (ES+ET) A L'EXTERIOR	10.264.419.511	Població relativa	15,8%	1.621.778.283	1,03%	6,22%	7,19%	5,77%
5. TOTAL (ES+ET) SENSE EXTERIOR								
+ EXTERIOR (3+4)	38.089.251.258			8.844.982.339	2,45%	14,75%	17,05%	13,67%

QUADRE 3: APORTACIÓ DE CATALUNYA

PIB de Catalunya = 157.124 M€; població de Catalunya/Espanya = 15,80%; PIB Catalunya/Espanya = 18,76% (Font: Idescat, 2004).

- Es calcula l'import de la recaptació suportada a Catalunya de la totalitat dels tributs creditos, a partir dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya (xifres pressupostades) per a l'any 2004.
- Percentatge respecte de la recaptació a Catalunya dels següents tributs estats: IRPF, IVA i impostos especials.
- Ídem a l'anterior, afegint-s hi la recaptació a Catalunya per l'impost de societats.

Per a calcular el percentatge que representa l'aportació de Catalunya en relació amb determinats tributs a Catalunya, s'han utilitzat les tres aproximacions (1, 2, 3) que s'expliquen al text.

El criteri «balança fiscal» aplica el % de despesa de l'Estat que es considera que es realitza a Catalunya en l'estudi de balança fiscal per al 1998, extreta la despesa a l'exterior, i la despesa per finançament autonòmic i local. S'ha extret del total de despesa del grup E i ET la despesa realitzada a l'exterior.

483.558	Successions i donacions
290.711	Patrimoni
2.485.912	Transm. Patr. i AJD
338.825	Taxes/joc
10.416.700	IRPF
8.282.903	IVA
1.066.883	Tabac
217.110	Alcohols
1.903.545	Hidrocarburs
170.625	Energia
260.450	IsDM Transport
156.296	Hidrocarburs, minorista

INGRESSOS A CATALUNYA PER TRIBUTS CEDITS (MILERS D'€)

Font: Elaboració pròpia a partir dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2004.

10.382.302	IRPF
11.388.588	IVA
776.938	Impostos Especials
22.547.828	Subtotal
5.578.579	IS
28.126.407	Total

RECAPTACIÓ A CATALUNYA PER DETERMINATS TRIBUTS CEDITS (MILERS D'€)

Font: *Recaptació tributària de l'Estat a Catalunya, any 2004*. Generalitat de Catalunya, extretes de *l'Informe anual de recaptació tributària 2004*, de l'AEAT.

Només inclou la recaptació regionalitzada

Any 1998	Milions de pessetes
1. Despesa de l'Estat analitzada, a l'interior Espanya	9.529.172
1.1 De la qual, Secció 32	3.372.172
1.2 De la qual, Tram autonòmic IRPF	679.023
2. Despesa de l'Estat a considerar (1 - 1.1 - 1.2)	5.477.370
3. Despesa Estat a Catalunya	1.202.890
3.1. De la qual, Secció 32	580.719
3.2. De la qual, Tram autonòmic IRPF	184.648
4. Despesa a Catalunya a considerar (3 - 3.1 - 3.2)	437.523
Despesa a Catalunya/despesa Estat (6/3)	7,99%

ESTIMACIÓ DEL % DE DESPESA DE L'ESTAT A L'INTERIOR D'ESPANYA, QUE ÉS EFECTUADA A CATALUNYA

Font: Elaboració pròpia a partir de l'estudi de G. López i E. Martínez.

En la mesura que la població relativa de Catalunya en el conjunt de l'Estat és superior al percentatge estimat de despesa que l'Estat realitza a Catalunya, del criteri poblacional en resulta una contribució superior. Evidentment, aquests dos criteris són inferiors si s'apliqués un de participació relativa en el PIB estatal, estimació que s'ofereix en el quadre anterior com a xifra comparativa. En tots dos casos, la contribució de Catalunya resulta evidentment molt inferior a les xifres que es desprenen dels estudis de balança fiscal de Catalunya amb l'Estat (criteri de despesa efectuada a Catalunya).

En relació amb els imports per impostos cedits suportats a Catalunya, s'estima que l'aportació de Catalunya es trobaria entre un 23,08% (cas del criteri poblacional) i un 27,41% (cas del criteri del PIB relatiu), ambdós casos força inferiors al 14,75% del criteri de despesa efectuada a Catalunya.

Si, en comptes de considerar els impostos cedits «suportats» a Catalunya, considerem la recaptació a Catalunya, l'aportació catalana se situa entre un 21,40% i un 31,69%, depenent de quins tributs considerem per a calcular el percentatge⁵.

⁵ S'han emprat tres bases per a calcular l'aportació catalana en funció dels impostos a Catalunya. La primera fa referència als impostos «suportats» a Catalunya, que no coincideix per a tots els impostos, amb el recaptat a Catalunya, per l'efecte de la «translació de la càrrega de l'impost», per exemple en el cas de l'iva. Aquests impostos «suportats» a Catalunya s'han calculat a partir de les estimacions que fa la Generalitat de Catalunya en els seus pressupostos d'ingressos (concretament en el pressupost d'ingressos per a l'any 2004). Les altres dues aproximacions (la 2 i la 3) agafen com a referent les xifres de recaptació d'impostos a Catalunya, l'any 2004. La diferència entre totes dues és que en l'última es té en compte la recaptació per l'impost de societats. Cal tenir en compte en aquests càlculs de recaptació que només s'inclou la recaptació que es troba regionalitzada, però no aquella centralitzada.

6. CONSIDERACIONS FINALS

En aquest treball s'ha ofert un mètode per a l'estimació dels serveis i competències de l'Estat, unes xifres dels imports corresponents, i unes estimacions orientatives de la contribució de Catalunya al seu finançament segons diferents criteris: el criteri poblacional com a referent, però no exclusiu, i unes xifres de comparativa en termes d'aportació en funció del PIB de Catalunya, i les estimacions a partir del criteri de despesa realitzada a Catalunya segons estudis de balança fiscal de Catalunya amb l'Estat.

Les estimacions obtingudes dels imports de despesa de l'Estat pels seus serveis i competències s'ha basat en la distribució de competències vigent en aquest moments entre l'Estat i la CA de Catalunya, segons la Constitució i l'Estatut d'Autonomia vigents. Si es produeixen canvis en aquesta distribució de competències, això afectaria els imports estimats. De tota manera, el mètode continua essent aplicable a qualsevol altra distribució de competències.

Aquestes estimacions es refereixen exclusivament al component de contribució de Catalunya que la proposta del nou Estatut d'autonomia de Catalunya es refereix en el seu article 208 «una part dels rendiments dels impostos cedits a Catalunya s'atribueix a l'Estat per al finançament dels seus serveis i les seves competències», però no a la part de solidaritat a la qual es refereix l'article 207. La contribució global de Catalunya haurà de preveure ambdós extrems, i les consideracions addicionals que inclou la proposta del nou Estatut d'autonomia de Catalunya (esforç fiscal, situació relativa precontribució i postcontribució de Catalunya, etc.).

L'estudi té un abast parcial pels elements següents:

- Només es refereix a una part de la contribució de Catalunya, a la qual es refereixen els articles 207 i 208 esmentats.
- Hi ha una part de la despesa realitzada per l'Estat que requereix una anàlisi més detallada que la que aquí s'ha realitzat, concretament el component de despesa tipus «C» compartida entre l'Estat i la comunitat autònoma.
- Es refereix exclusivament a despeses realitzades directament per l'Estat, no les que realitza a través de transferències que realitza a la Seguretat Social, els organismes autònoms i ens, i a les empreses públiques. Hi ha un conjunt de despeses que l'Estat realitza de forma indirecta a través de les transferències esmentades, o per exemple l'empresa pública directament, que poden tenir impactes territorials importants i diferencials en el territori espanyol.
- Per l'abast de la despesa analitzada, queden alguns components per considerar, com és especialment el dèficit públic i l'endeutament.

7. FONTS D'INFORMACIÓ EMPRADES I REFERÈNCIES

- Xifres de PIB i població de Catalunya i Espanya:
INE (extret de www.idescat.net).
- Xifres de balança fiscal de Catalunya amb l'Estat, any 1998:
Guillem López i Casanovas i Esther Martínez i García (2000): *La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central (1995-1998)*; Institut d'Estudis Autònoms, Barcelona.
- Xifres de tributs cedits suportats a Catalunya: estimació pròpia a partir dels *Pressupostos de la Generalitat de Catalunya pel 2004*, Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Finances.
- Xifres de balança fiscal de Catalunya amb l'administració Central, any 2001 i mitjana anys 1986-2001:
La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central, grup de treball per l'actualització de la balança fiscal de Catalunya (designat per part catalana de la Comissió Mixta de Valoracions Administració de l'Estat-Generalitat de Catalunya), 31 de gener de 2005.
(www.gencat.net/economia).
- Xifres de balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central per a l'any 2003:
Alcaide J., Alcaide P.,(2004): *Balance Económico Regional. Autonomías y Provincias, Años 1995 a 2003*. FUNCAS, Madrid.
- Mètode emprat:
E. Martínez y M. Colldeforns (2003): «Una aproximación cuantitativa de las cargas del Estado y de las CCAA. Distribución de competencias y gasto efectuado», *Revista de Estudios Regionales*, núm. 66, 2003, pàg. 143-152.
- Despeses de l'Estat, segons els Pressupostos Generals de l'Estat, xifres en obligacions reconegudes, any 2004:
Ejecución del Presupuesto del Estado, diciembre 2004, IGAE, Ministerio de Economía y Hacienda.
- Estatut d'autonomia de Catalunya i Constitució espanyola de 1978.
- «Nou Estatut d'Autonomia de Catalunya» aprovat pel Parlament de Catalunya, 2005.
(www.gencat.net).

9. RESUM EXECUTIU

En aquest treball es fa una estimació de l'aportació de Catalunya a les finances de l'Estat d'acord amb el títol VI del nou Estatut d'autonomia de Catalunya aprovat pel Parlament de Catalunya i actualment en debat al Parlament espanyol. Concretament:

1. S'estima i es determina quines són les «despeses de l'Estat pels seus serveis i competències», d'acord amb els articles 207 i 208 de l'Estatut: art. 207 «l'aportació catalana a les finances de l'Estat integra l'aportació a les despeses de l'Estat i l'aportació a la solidaritat...»; i l'article 208 «una part dels rendiments dels impostos cedits a Catalunya s'atribueix a l'Estat per al finançament dels seus serveis i les seves competències». S'exclou la part corresponent a la contribució a la solidaritat.

Per a aquesta estimació es procedeix a distingir quins components de despesa que fa l'Estat l'any 2004 corresponen a competències pròpies, quins a competències atribuïbles a les comunitats autònomes, i quins són compartits entre ambdues administracions. Per aquesta diferenciació es té en compte la distribució de competències que realitza la Constitució espanyola i l'Estatut d'autonomia de Catalunya vigent i l'estat efectiu de distribució de competències entre l'Estat i les CCAA vigent el 2004. També s'utilitza el criteri d'assignació que anomenem «de sistema de finançament de règim comú», que entre d'altres característiques té la particularitat que preveu que l'Estat mantingui certes competències en una determinada matèria, encara que la competència general hagi estat transferida a les comunitats autònomes. Aquest és un criteri clarament diferent del que aplica el sistema del *cupo basc*.

Una conclusió important de la diferenciació de la despesa efectuada és que la despesa que l'Estat realitza i que es pot identificar clarament com de competència estatal no arriba al 50%. Hi ha, a més, al voltant d'una tercera part de la despesa que l'Estat realitza que correspon a les CCAA, i està constituïda fonamentalment per les transferències de l'Estat a les CCAA pel sistema de finançament autonòmic, i també a les CCLL per cooperació econòmica local. Una altra part important de la despesa que l'Estat efectua (21% de la despesa analitzada) és de tipus «compartida» entre l'Estat i les CCAA, i és difícil, donada la delimitació de competències entre Estat i CCAA, delimitar-les clarament.

2. A partir dels imports estimats de despesa de l'Estat per competències pròpies, s'estima l'aportació catalana al seu finançament aplicant els criteris poblacional i de PIB relatiu, que s'utilitzen com a criteris orientatius. En tot cas, s'haurien de tenir en compte també altres criteris que la mateixa proposta d'Estatut inclou (esforç fiscal, posició relativa *ex-ante* i *ex-post*, etc.) i el sistema de finançament autonòmic en el seu conjunt.

Els resultats obtinguts mostren que l'aportació catalana per al finançament dels serveis de l'Estat i les seves competències se situen entre un 3,83% i 4,85% del PIB de Catalunya. Si ho expressem en relació amb els tributs cedits suportats a Catalunya, són un 23,08% i un 27,41% respectivament.

3. Cal tenir en compte a l'hora d'interpretar els resultats que aquests només fan referència a la despesa realitzada exclusivament per l'Estat de forma directa; és a dir, no s'inclouen altres agents del sector públic que no sigui l'Estat (per exemple, organismes autònoms, empreses públiques, seguretat social); no s'inclou la despesa en transferències que l'Estat fa a altres agents del sector públic central; es consideren exclusivament les despeses de l'Estat dels capítols I, II, IV, VI, VI; no s'inclou el dèficit de l'Estat. També s'ha de tenir en compte que s'ha pres com a referent per a distingir entre les despeses per competències de l'Estat i les altres (de les CCAA o compartides entre ambdues administracions), la distribució de competències actual; per tant, no la que se'n derivaria de la proposta del nou Estatut d'autonomia de Catalunya. Altres consideracions sobre la metodologia i la seva incidència sobre els resultats obtinguts es poden consultar al text principal del treball.

